

اپرا در گشوارهای هنریکا

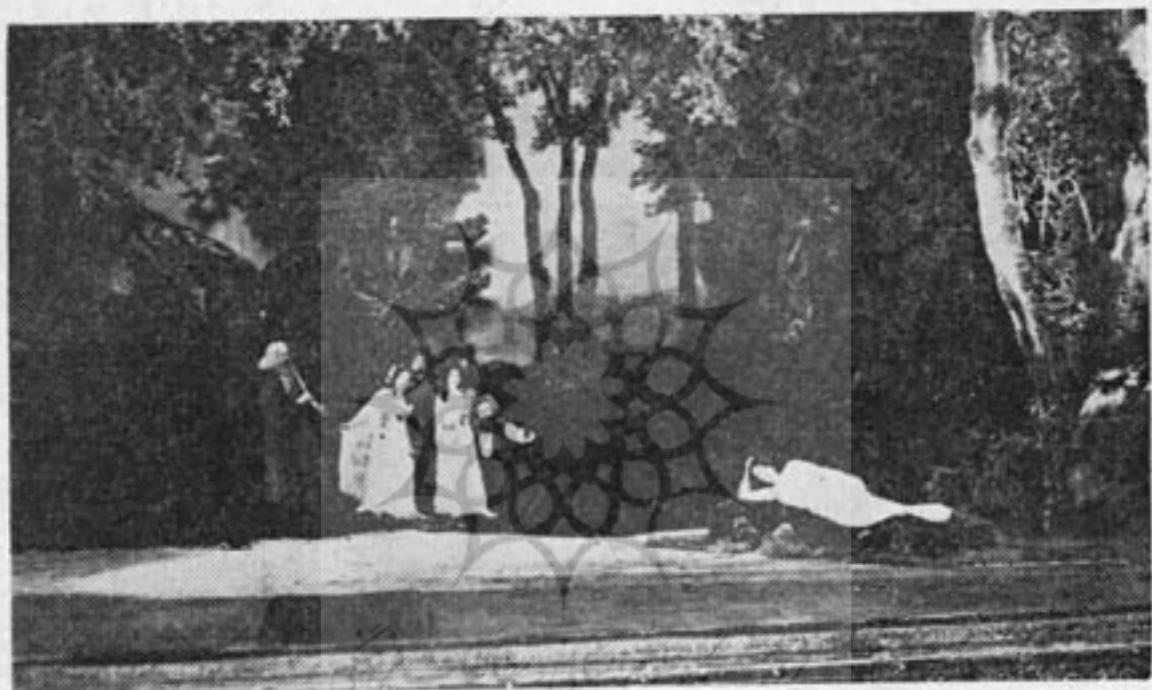
(دنباله و پایان)

در فاصله سالهای ۱۹۳۶ - ۱۹۳۰ ابراهاي ديجري مانند « چهار مردمقدس درسه پرده » (Four Saints in three acts) (۱۹۳۴) اثروير جيل تامسون (Gertrude Stein) كه اشعار آن توسط گورج رواد اشتباه (The Second Hurricane) (۱۹۳۱) سروده شده ، « تندباد دوم » (Jack and Beantalk) (۱۹۳۱) اثر آرن کوبلنڈ (Aaron Copland) ، « جاك و بینتاک » (Louis Gruenberg) (۱۹۳۱) اثر لويس گرونبرگ (Blue Steel) (۱۹۳۵) اثر « ويليام گرنت استيل » (The Devil and William Grant Still) و « ابلیس و دانیل وبستر » (Daniel Webster) (۱۹۳۹) اثر دو گلاس موور دوغلاس موور (Duglas Moore) ساخته شد و بروی صحته آمد .

هر يك از اين ابراها با ديگري اختلاف فراوان دارد ولی در عين حال يك جنبه مشترک در آنها يافت ميشود و آن اينست كه هر يك از آنها در نوع خود با نظر يه اپرائي باسماني اروپا كاملاً متفاوت است . در اين ابراها از روشهاي بيان موسيقى كه اختصاص به اميريكائيان دارد و همچنين از طرز مكالمه خاص مردم اين سرزمين استفاده شده است اين اصل حتى در موقعيكه موضوع اپرا اميريكائي نيست (مانند اپرائي « سه مردم مقدس درسه پرده ») نيز صدق ميكند چه هم در مقاله و هم در تصانيف از زبان يومي

امریکائی استفاده شده است . بقول مارک وان دورن (Mark Van Doren) در هیج دوره‌ای مانند این دوره در ایران امریکائی ، زبان بومی تا این اندازه شنیده و احساس نمی‌شود .

در طی دهه‌الی یعنی فاصله بین سالهای ۱۹۴۹ - ۱۹۶۰ ایرانی امریکا مراحل تکامل را با آزادی و استقلال بیشتری می‌سود . اکنون برای مثال ایرانی بنام « مادر همه ما » (The mother of us all) (۱۹۴۷) از ساخته‌های ویرجیل نام‌گذاری کرده اشتین سروده است مورد ملاحظه قرار میدهیم . این اپرا در اطراف زندگانی سوزان آنتونی (Susan Anthony) بانوی امریکائی

صحنه‌ای از ایرانی « د پاپ آف دیزایر » از ساخته‌های فردیک شفرد . این اپرا که دریک پرده نمایش داده می‌شود اولین ایرانی امریکائیست و در سال ۱۹۶۰ در ایران متروپولیتن بر روی صحنه آمد . لوئیز هومر خواننده مشهور امریکائی در طرف راست عکس دیده می‌شود

که در قرن نوزدهم برای گرفتن حقوق زنان پیشقدم گردید و در این زمانه مانندسر باز از جان گذشته‌ای مبارزه کرد دور میزند . گرتود اشتین از بیرونی از طرح تآثر واقعی پرهیز می‌کند و با نجابت خواننده و یاشنوnde نباید تسلیل منطقی را در عمل و یا مکالمه جستجو نماید ولی وی نسبت به اصل موضوع که همان طرفداری از زنان و حقوق آنها است وفادار می‌ماند و هریک از « کاراکترها »ی وی نیز در بیان مقصود کار خود را بخوبی انجام میدهند .

همان‌طور که ویرجیل تامسون نوشه ایرانی «مادر همه ما» ایرانی است که بر اساس زندگانی عمومی و خصوصی مردم امریکا در قرن نوزدهم تنظیم گردیده و اشعار آن راجع به اشخاص واقعی و خیالی و شخصیت‌های برجسته تاریخی و دوستان و همایکان آنها سروده شده است. این‌گاه این شخصیت‌های تاریخی این‌ایران با همان سبک مرسوم آن‌زمان سخن می‌گویند و بعضی اوقات به نقل قول از آن شخصیت‌ها مبادرت می‌ورزند و سایرین بزبان امریکائی متداول تکلم می‌کنند. چیزیکه ویرجیل تامسون را باختن یک چنین ایرانی وادار کرد این بود که در این دوره یعنی قرن نوزدهم مسائل مهمی مورد بحث قرار گرفته و راجع به آنها با زبان فصیح و بلطف گفتگو شده است. تامسون از دیرباز این اندیشه را در سر می‌پروردانید که بطور قطع در این دوره که نظیر آن در اداره تاریخی کمتر یافته می‌شود باید موضوع و حتی عباراتی برای تهیه صحنه‌های یک نمایش موزیکال وجود داشته باشد که بتوان آهنگی بر اساس آن تنظیم کرد.

ولی آیا موسیقی یک چنین ایرانی چه باید باشد؟ دوباره آهنگساز توضیح

منظره ساختمان ایرانی سیویلک شیکاگو که در سال ۱۹۲۸ بناسده
و تجایش ۳۶۵ تاشاچی را دارد

میدهد که موسیقی ایرانی « مادر همه ما » همچون آئینه است که زندگی مردم امریکا در قرن نوزدهم را با سرودهای منذهبی ، مارش‌های بهلوانی ، تصانیف عاشقانه و والهای آن زمان منعکس می‌نماید و یادگاری از آهنگهایی است که زمانی موسیقی متداول روستا نشین‌های امریکا را تشکیل میداد و هنوز نیز اساس اصطلاحات و تعبیرات زبان‌کشور مارا تشکیل میدهد چه شامل قدیمی ترین اصطلاحات و لغجهای بومی است که تابحال شنیده شده است .

صحنه‌ای از ایرانی « واسنا » اثر ساموئل پاربر که در ژانویه ۱۹۰۸ در ایران متروپولیتن نیویورک به نمایش گذاشته شد

بعبارت دیگر موسیقی « مادر همه ما » رک و پسی موسیقی امریکا را تشکیل میدهد در حالیکه آهنگسازان قبلی مخصوصاً تهیه کنندگان « ایرانی‌بزرگ » چون در مقایسه با زبان موسیقی مؤثر و روشن ایرانی معمولی آنرا بیهوذه و بی ارزش تشخیص داده بودند نسبت با آن اظهار تنفس کرده و از مورد استفاده قراردادن آن خودداری نمودند. ایرانی تامسون بخوبی نشان میدهد که اگر محیط ملی از لحاظ قرائی تاریخی و بشری بطور عمیق درک شود و با موسیقی که بطور مستقیم با آن محیط مربوط است آمیخته گردد الهام بخش اثری می‌شود که می‌توان بتمام معنی آنرا ملی و دراین مورد امریکایی خواند .

اپرای « مادر همه ما » ترکیبی از تاریخ و تصویر و خیال است در حالیکه اپرای « ابلیس و دانیل و بستر » اثر دو کلاس مور مخلوطی از ادبیات و آداب و سنت عامیانه با افسانه میباشد. در هردو این اپراهای شخص اول نمایش « دانیل و بستر » سیاستمدار و خطیب مشهور قرن نوزدهم است که فصاحت و بلاغت وی با موسیقی بطور برجسته نمایان میشود و بین ترتیب بازی هنری شگان مهیج تر میگردد و در ضمن جنبه هایی از معتقدات و افکار و آرزو های اصلی و بزرگ مردم امریکاران نمایان میگارد. اثر مور از لحاظ فنی چیزی است که نام « اپرائیک » به آن اطلاق میشود یعنی اپرائی که دارای مکالمه و گفتگو است. مور در آثار خود از موضوعات و مناظر امریکائی استفاده بسیار کرد.

وی در سال ۱۹۵۱ یک اپرای غم انگیز بنام « غولها بر روی خاک » (Giants in the earth) ساخت که اساس آنرا زندگانی مهاجرین اولیه امریکا تشکیل میدهد. در ساختن اپرای « افسانه بیبی دو » (The Ballad of Baby Doe) (۱۹۵۶) از یک موضوع تاریخی که بین سال های ۱۸۸۰ تا ۱۹۳۵ میگذرد استفاده کرد. اتفاقات این اپرای بوط بیک دوره تاریخی فاصله بین سال های ۱۸۸۰ تا ۱۹۳۵ میگذرد که تقریباً تزدیک بزمان ما میباشد. این نوع اپرای نماینده نوع اپراهای است که در حال حاضر در امریکا متداول میباشد چه امروز آهنگسازان امریکائی به موضوعات و مطالب افسانه ای و مبهم و نیمه تاریخی که در قدیم مورد توجه آهنگسازان بوده است علاقه ای نشان نمیدهند.

اپراهای که اخیراً در امریکا تهیه گردیده مانند اپرای « رو بادهای کوچک » (The Little Foxes) (۱۹۴۹) اثر هارلک بلیتز اشتاین (Marc Blitzstein) و « شورش در تاهیتی » (Trouble in Tahiti) (۱۹۵۱) اثر لئونارد برنشتاين (Leonard Bernstein) « مرد مقدس خیابان بلیکر » (The Saint of Bleecker Street) (۱۹۵۴) اثر کارلو منوتی (Carlo Menotti)، « سرزمین دلپذیر » (The tender land) (۱۹۵۴) اثر آرن کوبلنک (Aaron Copland)، « سوزانا » (Susannah) (۱۹۵۶) اثر کارلیسل فلواید (Carlisle Floyd) در باره شخصیت های مشهور معاصر امریکا و نقاط مختلف این کشور مثلاً یکی از خیابان های بین شهر نیویورک یا یکی از شهر های غربی و یا یکی از دهکده های جنوبی است. راست است که حتی آهنگساز توانانی مانند آرن کوبلنک در ساختن اپرای « سرزمین دلپذیر » که موضوع آنرا زندگانی معمولی خانوارهای و طبقات متوسط امریکا تشکیل میدهد موفقیت واقعی بدست نیاورده است زیرا اغلب مردم در این اپرای شکوه و جلال بیشتری را انتظار داشتند ولی شواهد امر نشان میدهند که مردم امریکا کم این نکته را در میباشد که اپرای تنها ترکیبی از صحته های مجلل و مفصل و لباسهای خیره کننده و مکالمات فصیح و بلیغ و پراز کنایه و تمثیل نیست بلکه میتوان بوسیله این هنر زندگی عادی را نشان داد و مشخصات انسانی را نقاشی نمود.

یکی از این شواهد، موقیت شایانی است که اپرای «سوزان» اثر کارل بل فلوید کسب نمود. بطوریکه در سال ۱۹۵۶ جایزه مجمع مندان موسیقی نیویورک به آن تعلق گرفت. از مشخصات این اپرا اینست که در تاریخ موسیقی امریکا برای اولین بار یک آهنگساز بومی امریکائی که مدتها در گمنامی میزیست با ساختن این اپرا شهرت و موقیت بدست آورد و این خود میرساند که اپرای امریکا مراحل ابتدائی را پشت سر گذاشته است.

در زانوی ۱۹۵۸ اپرای متربولیتن نیویورک اپرای «وانسا» (Vanessa) اثر ساموئل باربر (Samuel Barber) را بروی صحنه آورد. اشعار این اپرا توسط دوست ساموئل بنام جیان کارلو منوتی (Carlo Menotti) سروده شده است. این اولین اپرای امریکا است که از سال ۱۹۴۷ تا کنون در متربولیتن تهیه گردیده است این اپرا در سال جاری نیز در فستیوال سالزبورگ نمایش داده شد. دیگر از اپراهای امریکائی اپرای کمیک «دمایتی کیزی» (The mighty casey) اثر ویلیام شومان (William Schuman) را میتوان نام برد که اساس آن را تصنیف هزل آمیز مشهور امریکائی بنام «کیزی اث دیت» (Casey at the Bat) تشکیل میدهد.

با این ترتیب می بینیم که آهنگسازان امریکائی با ساختن آهنگهای غمانگیز و نشاطآور و استفاده از مطالب تاریخی و عمومی و داخلی و خارجی و بکار بردن انواع سبکها و اصطلاحات عامیانه امریکائی به آرزوی ایجاد اپرای امریکائی جامه تحقق پوشانده اند و در این راه همچنان در حال پیشرفت می باشند.

پایان

پژوهشکار و علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتاب جامع علوم انسانی